

לח א מיי פ"ה מהל' שנת
הכלה ז' סגן ללחן סה
טו"ש"ע א"ר"ט סימן שם סעיף
כז וסימן שם סעיף ד'
לש ב מיי שם ה"ל כה סגן
שם טור ש"ע א"ר"ט
סימן שם סעיף כא'
ב ג מיי פ"ה פ"ה הלכות
שנת הלכה ז'
בא ד ה מיי פ"ה מהל'
לחן סה טו"ש"ע א"ר"ט סימן
שמו סעיף א'
כב ו מיי שם טו"ש"ע שם
סעיף ב'

מוסף תוספות

א. [ו]ה"ל לומר בנדבך
של אבני דבשיבה
לחודה יהיו מוכנים בלא
שום מעשה. מוס' הל"ש.
ב. משמע שאם היה
שמואל אורב לטלטל כרב
לא הוה קשה מדי הדרכי
שרי למיבדו הכי. מוס'
עירובין מה. ד"ה פקק. ג. פ"י
דברובן ג' אסור ודברובן ד'
מותר משום דפוסה של
מצוה היא דרגי לה ב'י
מחיצות. דאלמא אף
ברובן שייך אהל ארעי.
עירובין. T. טלטל או
להכשיר הסוכה. מוס'
ההל"ש.

גזר נסים גאון

אי הכי קא משתמש
במחברו למטה מג'. מכלל
כי מה שהיה מוכר
המחבר לקרקע קרוב
מתארץ פחות מג' פסחים
מותר להשתמש בו ואין
איסור עשיית שבת [רק]
מה שהוה בבה מן הארץ
ג' פסחים. והמצא עיקר
זה במשנה במס' עירובין
בפירק המוצא תפילין ודף
צ"ט א"לן שהוא מיטק על
הארץ אם אין ענף גבה
מן הארץ ג' פסחים או
ישב עליהן. ודבר זה אין בו
חלוקה, אבל חלקו רבא ורב
ששט בטרשי אין הבאים
למלעלה מג' לתוך ג'. ובפ'
ככל מערבין [לוח דף ג'
תניא נהנו באילן בתוך ג'
מותר לטלטל.
סליק פרק כל הבליים

רבינו הגאון

וזה שאמר רבי צאן ולמדים
עשו להן לימודים. יש מי
שאושר עינו בהן, כלומר
לימוד בלא מעשה. וי"א
לימודים, כגון זה ששינו
במסכת משקין, ר' יהודה
אומר עושה לו לימודים
שבביל שלא יחמק, והן
כיסויין עצים ועליהם טיט
שירוצים משמים. וראיינו
הא דגרסינן בבבא טומאין
תני רבה בר רב הונא
הני דרב תרעין של
דקל שגדודים לעצם ונמלך
עליהם ליישבה צריך לקשר,
רשב"ג אומר אין צריך
לקשר, ואמרין מן גזא
דפליגי עליה דרשב"ג, ר'
הנניה בן עקיבא היא,
שהלך למקום אחד ומצא
חריות של דקל שגדודים
לעצם וכו'. מתני' ומורה
שהיא קשורה בטפיה כו'.
זמורה היא כגון [י"א:
כעין] אמר והיא זמורה
של כרם אורכה כמו חבל,
ופטיה הוא כלי [פ"י]
(ב.רלי). ואמרה המשנה אם
זמורה זו היתה קשורה בזה
הכלי, ממלאין בה בשבת
ועושה מאתמול במקום
הכל ועושה בה מעשה.
ואם לאו, אסור לחשב
עליו בשבת להיותו חבל.
ואמרין ליאמ מתניתין דלא
כרשב"ג. דהא רשב"ג אומר

ואזדרו למעמייהו. תימה היכי הוה רבי אסי לטעמיה דררצה פליגי דהכא קאמר ר' אסי נעשה כיסוי לחצית בהנחה גרידא בלא שום מעשה וגבי נדבך אמר ר' אסי לאו ושפסוס אמר להן דהיינו מעשה שהצריכן רבי' ועוד כשה גבי נדבך קאמר דסגי כשפשוף ולקמן גבי כיסוי כלים א"ר אסי א"ר יוחנן והוא שיש בהם מותר כלי ויש לומר דכיסוי חצית סגי לה בהנחה שדרכו לעשותו כל דהו דלא צעי תיקון ומעשה גמור כשאר כיסוי כלים ועדך של אבן מסומת ומרובע לבנין סגי להו כשפשוף שאין לרדך עוד תיקון ומ"מ הוי ר' אסי לטעמיה דכי היכי דמיקל רבי אסי גבי נדבך ה"נ הכא והא דקאמר ר' אסי כפרק זמנה טומאין (לעיל דף ט.) חריות של דקל ישב א"ע"פ שלא קשר התם רב אשי' גרסינן אי נמי ר'אויין הס לישביה טפי מאנשים: **הב"ל מודים שאין עושין אהל עראי בתחלה.** פ"י צנוי' דלא אסיר אהל אלא למעלה בגג אצל דפנות לא כדמוכח בעובדא דשמואל בכל גגות (עירובין דף טז.) דאיתמר חזר כותל שנפרצה רב אמר אין מטלטלין אלא צד' אמות ושמואל אמר זה מטלטל עד עיקר המחיצה וזה מטלטל עד עיקר המחיצה והא דרב לאו צפירות איתמר אלא מכללא דשמואל הוה ימידי כההוא חזר נפל גודא דבניי צניי אמר להו שמואל שקולו גלימא נגודי ליה אהדרינהו רב לפיה כו' ושמואל למה ליה למיעבד הכי אמר זה מטלטל עד עיקר המחיצה כו' ושמואל לנייעוהא בעלמא הוא דעבד' אלמא משמע דלהל דפנות שרי למיעבד הכי ורב שהיה מקפיד לאו משום עשיית אהל דשרי כדפרישית אלא הוה קפיד אמאי דהו מטלטלין גלימא ד' אמות צנח' וקשה דע"כ שייך איסור אהל בפילו דפנות כדאיתא בעירובין כפרק מי שהולאחו (דף מז. ושם) גבי עשיית דופן סוכה דפריך התם והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן הכל מודים שאין עושין אהל עראי בתחילה ומשמי הא דרופן שלישית והא דרופן רביעית' אלא נראה לר"מ דשפיר שייך דפנות אהל היכא דמחיצה מועלת להיתר' ולהכי דרופן שלישית דהוא מחיצה ומכשר ליה לטובה חשיב עשיית אהל בתחלה אצל דופן רביעית אינה אלא תוספת בעלמא הואיל וכבר הסוכה היתה כשרה ועיקר פלוגמין דר"א ורבנן איתא בזהל כבעשיית דופן דפקק החלון משמע צנחון שצותל דאי כגון מייירי הוה ליה למימר ארובה כמו ששינו משילין פירות דרך ארובה

(פ"ה דף לה:) ומיהו צאהל שבגג נמי פליגי כדמוכח לקמן כפרק תולין (דף ק"א:) דמיייתי הך גבי תליית משמרת שהיא כעין גג וכן משמע כפרק בתרא דעירובין (דף ק"ב.) דלמר הנהו דיכרי דהו צי רב הונא ציממא צעו טולא וצילילא צעו אורח אתא לקמיה דרב אמר ליה כרוך צודיא ושייר צה טפח דלמחר הוא מוסקי על אהל עראי ומותר ומשמע דהיינו נמי תוספת אהל עראי דפליגי רבי אליעזר ורבנן ועובדא דשמואל דכל הלך כצמחצבה על ד' מחיצות או על ד' קונדסים להיות כל לאהל מן החמה. ודוקא גג אצל מחיצה לאו אהל הוא ושרי לפורסה לנייעוהא כדאמר' בעירובין (ר' טז.) בעובדא דשמואל. ופקק החלון דמתני' מ' משום דבנין קבוע הוא ומיחזי כמוסוף על הצנין: **לפוסף.** כגון שהיה מחללת פרוסה עליהן וכרוכה ושאר צה אור ונלמחר פושטה דומיא דפקק דמוסוף בעלמא הוא: **צין**

זמורה שהיא קשורה בטפיה ממלאין בה בשבת (ב' פקק החלון ר"א אומר בזמן שהוא קשור ותלוי פוקקין בו ואם לאו אין פוקקין בו והכ"א בין כך ובין כך פוקקין בו: **גב'.** תנן התם אבן שעל פי החבית מטה על צידה והיא נופלת אמר רבה א"ר אמי א"ר יוחנן א"לא שנו אלא בשוכה אבל במנייה נעשה בסיס לדבר האסור ורב יוסף א"ר אסי א"ר יוחנן לא שנו אלא בשוכה אבל במנייה נעשה כיסוי להחבית אמר רבה מ' מותרין אשמעתין האבן שבקירייה אם ממלאין בה ואינה נופלת ממלאין בה ולא היא התם כיון דהדקה שויה דופן אמר רב יוסף ומותרין אשמעתין אם לאו אין ממלאין בה ולא היא התם כיון דלא הדקה בטול' בטלה במאי קמיפלגי מר סבר בעינן מעשה ומר סבר לא בעינן מעשה ואזדרו למעמייהו דכי אתא רב דימי א"ר הנינא ואמרי לה א"ר זורא א"ר הנינא פעם אחת הלך רבי למקום אחד ומצא נדבך של אבנים ואמר לתלמידיו צאו והשבו כדי שנשב עליהן למחר ולא הצריכן רבי למעשה ור' יוחנן אמר הצריכן רבי למעשה מאי אמר להו רבי אמי אמר צאו ולמדום אמר להו רבי אסי אמר צאו ושפסוס אמר להו איתמר ר' יוסי בן שאול אמר סואר של קורות הוה הוה מ"ד גשוש כ"ש סואר ומ"ד סואר אבל גשוש קפיד עליה: זמורה שהיא קשורה כו': **קשורה** אין לא קשורה לא לימא מתניתין דלא כרשב"ג דתניא ח' חריות של דקל שגדרן לעצים ונמלך עליהן ליישבה צריך לקשור רבן שמעון בן גמליאל אומר אין צריך לקשור אמר רב ששת אפי' תימא רשב"ג הכא במאי עסקינן במחוברת באביה אי הכי קא משתמש במחובר לקרקע למטה מג' רב אשי אמר דאפי' תימא בתלושה גזירה שמוא יקטום: פקק החלון כו': אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ח' הכלל מודים שאין עושין אהל עראי בתחלה ביו"ט וא"צ אומר אין מוסיפין ביו"ט וא"צ לומר בשבת יוחכ"א מוסיפין בשבת וא"צ לומר ביו"ט: **וחכ"א** בין כך ובין כך פוקקין בו: מאי בין כך ובין כך אמר ר' אבא אמר רב כהנא בין

ומורה. של גפן: שהיא קשורה טעמיה. פך ששואבין צו מן הצור או מן המעיין: ממלאין צה. דשויא כלי להך זמורה: וטלוי. שאינו נגרר בצרך שהחבל שהוא קשור צו אינו מגיע לארץ: אין פוקקין צו. דמיחזי כמוסוף על הצנין: צין כך וצין כך. בגמרא מפרש לה: **גב'.** סגן הסס. לקמן בהאי מסכתא: האבן שעל פי החצית. והוארך לטול מן היין שבתוכה: **מטה.** החצית על גדה והיא נופלת: לא שנו. דמותר לטלטל החצית והאבן עליה דקמתי ואם היתה צין חציות שירא להטותה שם שלא תפול האבן על החצית שצדדה מגביה ומטה על גדה והיא נופלת: **צנופה.** האבן עליה שלא צמתכין: **אצל צמניה נעשים.** החצית צסיס לאבן שהיא דבר האסור ואין מטלטל את החצית: **רוב יוסף א"ר אסי.** לקולא אמר ר' יוחנן לא שנו דהוארך להטות את החצית ולא ניתן לטלטל האבן להדיא: **אלא צנופה.** דלא תכתיב לעשותה כלי: **אצל צמניה נעשה.** האבן כיסוי לחצית ומגלה אותה כדרכה: **אשמעינן.** על שמועה שלי שאמרתי צמניה אין האבן נעשה כלי: **ממלאין צה.** אלמא אבן נעשה כלי: **הדקה.** שקמרה יפה: **ואם לאו אין ממלאין.** ולא אמרינן נעשה כלי בהנחה בעלמא וקשיא לדידי דאמרי לעיל צמנית נעשה כיסוי לחצית: **ולא היא.** לא קשיא לי דהתם הואיל ובלא קשייה לא חזיא למלאות דהא נפלה והאי לאו הדקה צטולי צבלה מתורת כלי גלי דעמיה דלא חשיב ליה אצל כיסוי חצית הנחה משויא ליה כלי: **ואזרו לטעמייהו.** ר' אמי ור' אסי: **נדבך של אבנים.** אבנים סדורות ומוקלות לבנין: **מאי אמר לפו.** מאי מעשה הצריכן לרבי יוחנן: **לאו ולמדום.** קדרו אותם והשיבום כדי שלא נצטרך ליגע בהם למחר לפי שאין הזמנה מעמשה מ' כל דהו] מועלת לאבן לעשותה כלי ור' אמי לטעמיה דאמר לעיל אין אבן נעשית כלי בהנחה: **למדום.** כדאמר' צמו"ק (דף י"ג.) עושה להם למודים לסדר נכרים על פי הצור: **ושפסוס.** מן הטיט שיהו נאות ליטב ולמחר תלמדום דצמנשה כל דהו נעשה כלי: **סואר של קורות.** הוה ולא אבנים: **סואר.** סדר של קורות חדשות שמסדרין אותן לבנין כדי שלא יתעקמו: **גשוש.** עץ ארוך שגששעים צו המים לפני הספינה לידע שהוא צעומקו שחבל ספינה להלך בהן: **קפיד עליה.** שלא יתעקם ומיחד ליה מקום ומקצה ליה צידים. ואפי' לר"ש אסור לטלטלו דמוקפה מחמת חסרון כיס אפי' ר"ש מודה: **שאינה קשורה לא.** ואפי' יש עקמומית צראשה כעין

א) לקמן ק"ל: עירובין מה. סוכה כו'. ב) [לקמן קמ"ב: ע"ש]. ג) ונפיל ק"ל: לקמן קמ"ב: ע"ש. ד) וקדושין ז': וט"ז. ה) נפיל. וקמן קס"ו: ו) לקמן ק"ל: עירובין מה. ז) [מסכת סוכה פ"א, ח] המהרי"ם וי"ו רש"ל, ט) ג"י רש"ל הו למעלה בגג ולא מן הצד אצל הר"ן מקיים פ"י רש"י דהכא, י) ז"ל אסי. רש"ל.

מוסף רש"י

פקק החלון. כגון ארובת הגג (קמ"ו קמ"ז). בנדבך שהוא קשור ותלוי. שם כל ששה (סוכה כו'). פוקקין בו. כיון דמתוקן ועומד לכן אין זה לא כונה ולא מוסקי, ואם לאו אין פוקקין בו. דמוסוף הוא על פתמול אהל (שם) דמיי לטובה שמוסף על פתמול הבית ואע"פ שארעי הוא שחי יחזור ויפתחו (שבתין טז.). מטה על צדה והיא נופלת. מטה חצית על גדה אם לרדך לטול מן היין והאבן נופלת ולא יעלסו צידים (קמ"ו קמ"ז). אלא בשוכה. ששכת האבן עליה צין אשמעתין ולא צמנית, אבל במנייה נעשה בסיס לדבר האסור. ואסור לטעות שפך החצית מקלה מותרין אשמעתין. ט' לי נפסיב על דברי (קמ"ו קמ"ז) אשמעתין עלמנו (צ"ט קמ"ז) אדרייה גופיה קא מותבי (מנחות ס"ט). חריות של דקל. ענינים קשים ענן משקטן שדלוחות על ולבנין ונפלו ענין שנתן קרי לכן חריות (לעיל ז'). שגדון. כל לקיעת ממריס קרי גזירה (שם). צריך לקשור. ליקשה יחד מצטד יוס לסיכת שלשייה עומדים ואם לא קשרי דלא אסור לטלטל לנמה, דלא יי' יחוד צמנשה (שם). הכל מודים. ר"א ומתקנתו עמלקו תוספת אהל ארעי גבי פקק חלון, אלא למי' פוקקין צו ואפי' דמוסוף על אהל ארעי הוא, מודים שאין עושין אהל כל צאהל למחיצה (שבתין ט"ז). אלא להוסיף. כגון פקק זה שאפי' אהל מוספת ארעי על אהל (לקמן ק"ל): דלפילו נכנן לא שרו אהל להוסיף. כגון פקק חלון דמוספת בעלמא הוא (שבתין טז.).

רבינו הגאון

שמתמש במחברו. ופרקין למטה משלשה, כדאיתן היו שרישין בגודין מן הארץ שלשה פסחים לא ישב עליהן. אם בגודין ג' פסחים הוא דאסורו הא בפחות [מג' מותר לישב עליהן, מיהא שמעינן דפחות מג' מחוברת לקרקע כקרקע דמי ומותר להשתמש בו. ויש אומרים כי המים הם קרובים בפחות משלשה ולא אחי לתמחך. רב אשי אמר אפילו תימא בתלושה, גזירה שמוא יקטום. מתניתין פקק החלון, כגון מסך העשוי לטותם החלון בין אם הוא מבדו בין מולתו, בזמן שקשור ותלוי פוקקין בו, ואם לאו אין פוקקין בו. גמי אמר (רבא) [בהן] של כרם אורכה כמו חבל, והפטיה הוא כלי [פ"י] (ב.רלי). ואמרה המשנה אם זמורה זו היתה קשורה בזה הכלי, ממלאין בה בשבת ועושה מאתמול במקום החל ועושה בה מעשה. ואם לאו, אסור לחשב עליו בשבת להיותו חבל. ואמרין ליאמ מתניתין דלא כרשב"ג. דהא רשב"ג אומר

בפ"ה דף לה:) ומיהו צאהל שבגג נמי פליגי כדמוכח לקמן כפרק תולין (דף ק"א:) דמיייתי הך גבי תליית משמרת שהיא כעין גג וכן משמע כפרק בתרא דעירובין (דף ק"ב.) דלמר הנהו דיכרי דהו צי רב הונא ציממא צעו טולא וצילילא צעו אורח אתא לקמיה דרב אמר ליה כרוך צודיא ושייר צה טפח דלמחר הוא מוסקי על אהל עראי ומותר ומשמע דהיינו נמי תוספת אהל עראי דפליגי רבי אליעזר ורבנן ועובדא דשמואל דכל הלך כצמחצבה על ד' מחיצות או על ד' קונדסים להיות כל לאהל מן החמה. ודוקא גג אצל מחיצה לאו אהל הוא ושרי לפורסה לנייעוהא כדאמר' בעירובין (ר' טז.) בעובדא דשמואל. ופקק החלון דמתני' מ' משום דבנין קבוע הוא ומיחזי כמוסוף על הצנין: **לפוסף.** כגון שהיה מחללת פרוסה עליהן וכרוכה ושאר צה אור ונלמחר פושטה דומיא דפקק דמוסוף בעלמא הוא: **צין**

דכרי דהו לרב הונא דביממא בעו טולא ובליליא בעו אורח, ואמר ליה רב כרוך ברידי עליהו ושייר בה טפח ולמחר פוסייה עליהן, מוסקי על אהל (ר' עראי הוא דשפיר דמי. וחכ"א בין כך ובין כך פוקקין בו. ומביעאי לן מאי בין כך ובין כך אמר רב כהנא

